

УДК 378.147.091.33-027.22:373.3

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.44>**О. С. Філоненко**кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя**Н. В. Білоусова**кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя**Т. В. Гордієнко**кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Статтю присвячено пошукам шляхів ефективної організації пропедевтичної навчальної практики студентів педагогічних спеціальностей ЗВО. Зазначено, що педагогічна практика студентів молодших курсів є початковим етапом у системі практичної підготовки майбутнього вчителя. Визначено тенденцію до поступового згортання окремих її видів. Зокрема це стосується пропедевтичної (навчально-виховної) практики. Сучасний аналіз навчальних планів підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 031 Початкова освіта показав, що заклади вищої освіти мають різні підходи до організації та тривалості пропедевтичної практики. У дослідженні подано підходи науковців до змістового наповнення пропедевтичної практики, а також представлено порівняльні дані організаційної побудови пропедевтичної практики підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 031 Початкова освіта в деяких закладах вищої освіти України. Виявлено, що визначена програмами кількість завдань є нереальною для виконання за десять днів. У результаті дослідження з'ясовано, що змістом програм безвідривної суспільно-педагогічної практики є формування в студентів умінь працювати з колективом, керувати ним, встановлювати правильні взаємини з учителями, дітьми, підтримувати з ними постійні контакти та здійснювати індивідуальний підхід у процесі виховної роботи. Короткі терміни практики не дають змоги сформуванню потрібних умінь й навичок для роботи в майбутній професії. Доведено, що для забезпечення ефективної практичної підготовки потрібен спеціально організований цілісний навчальний процес (безперервна практика) в єдності визначених поступових, взаємозумовлених етапів: мотиваційно-пізнавального, тренувально-виконавчого й рефлексивно-творчого, виділених на основі певних критеріїв (ступінь багаторівневої підготовки вчителя та рівень оволодіння педагогічною майстерністю). До кожного етапу визначено мету, особливості, представлено орієнтовні завдання для студентів на основі професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» та навчальних програм для 1–4 класів. Запропоновано організовувати безперервну практику, починаючи з другого семестру й до сьомого семестру включно, з поступовим виходом на виробничу практику у восьмому семестрі, закріплюючи студента за певним класом (на першому курсі – перший клас, на другому курсі – другий і т.п.) на чотири роки.

Ключові слова: пропедевтична практика, неперервна практика, організація практики, етапи, діяльнісний підхід, зміст.

Постановка проблеми. Вдосконалення підготовки вчителів початкових класів вимагає оновлення сучасного змісту, зокрема, в аспекті організації і проведення педагогічної практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи досліджували Ш. Амонашвілі, О. Мороз, О. Савченко, В. Сухомлинський та ін. Окремі аспекти ступеневої підготовки розглядалися в працях

С. Власенко, Л. Хомич та ін. Проблеми практичної підготовки майбутніх учителів початкової школи в Україні та за кордоном вивчали О. Лаврінченко, Н. Казакова, С. Кара та ін. Особливості організації педагогічної практики студентів вищих педагогічних навчальних закладів висвітлені в наукових розробках Г. Коджаспірова, М. Козія, П. Решетнікова та ін.

Мета статті – обґрунтувати доцільність упродовження неперервної пропедевтичної практики

для студентів спеціальності «Початкова освіта», визначити її етапи та зміст.

Виклад основного матеріалу. Педагогічна практика студентів молодших курсів є початковим етапом у системі практичної підготовки майбутнього вчителя. Ми підтримуємо думку В. Підгурської, що саме у цей період практики студентам варто повною мірою використовувати матеріали лекційних, семінарських і лабораторно-практичних занять для того, щоб навчитися поєднувати теорію з практикою, а виконання завдань із психолого-педагогічних дисциплін – із роботою у школі. Студентам-практикантам потрібно ознайомитися із методикою організації колективної діяльності учнів, навчитися розробляти методичні матеріали, вміти аналізувати різні форми організації шкільного освітнього процесу [1, с. 105–108].

Однак, незважаючи на особливу роль педагогічної практики в професійному становленні студентів як майбутніх учителів, нині намітилась тенденція до поступового згорання окремих її видів. Зокрема це стосується пропедевтичної (навчально-виховної) практики. Однією з причин науковці називають відсутність умов для її якісного проведення: школи не зацікавлені в студентах-практикантах, які поки що не можуть нічим допомогти вчителям, а лише спостерігають за результатами їх праці [2, с. 306–313].

Г. Кіт проблеми пропедевтичної практики пов'язує з неповною розробленістю змісту цього важливого виду практики та методики керівництва нею. За переконанням дослідниці, практика має служити засобом виховання у студентів інтересу й любові до вибраної професії, формування в них відповідального ставлення до своєї професійної підготовки. На жаль, трапляються випадки, коли студенти направляються у класи для проходження навчально-виховної практики без належної теоретичної підготовки, іноді навіть без необхідного педагогічного інструктажу, що призводить до втрати інтересу не лише до цього виду діяльності, але й до учительської професії взагалі. У результаті, під час педагогічної практики в школі такі студенти не стільки керуються положеннями й вимогами педагогіки та психології, скільки копіюють дії методистів і вчителів, в яких проходять практику [3].

Аналіз навчальних планів підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 031 Початкова освіта показав, що заклади вищої освіти мають різні підходи до організації та тривалості пропедевтичної практики (таблиця 1).

Організація пропедевтичної практики тривалістю два тижні (10 робочих днів) не сприяє формуванню в студентів професійних умінь і навичок. Незважаючи на те, що вона проходить із відривом від занять, визначена програмами кількість

Таблиця 1

Організаційна побудова пропедевтичної практики підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 031 Початкова освіта в закладах вищої освіти

№ з/п	Назва закладу вищої освіти	Назва практики	Вид практики	Семестр	Тижні	Кредити ЄКТС /год
1	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	Пропедевтична	Навчальна	5	Упродовж семестру (2 тижні)	3/90
				6		3/90
				7		3/90
Загалом						9/270
2	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського	Навчально-виховна	Навчальна (має кілька етапів практики згідно з навчальним планом)			
			виховна	4	1 тиждень	1,5/45
			дидактична	5	2 тижні	3/90
			методична	6	2 тижні	3/90
		спеціальна	7	1 тиждень	1,5/45	
Загалом						9/270
3	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя	Пропедевтична	Навчальна	4	2 тижні	3/90
Всього						3/90
4	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	Пропедевтична	Навчальна	2	2 тижні	
Загалом						3/90

завдань є перебільшеною, а інколи й нереальною для виконання за десять днів. Так, наприклад, студентам Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, необхідно :

- ознайомитися з обов'язками та змістом роботи класного керівника, вихователя, формами та змістом класної документації;
- ознайомитися з індивідуальними особливостями учнів та загальним розвитком колективу класу;
- проводити виховну роботу з учнями;
- ознайомитися з планом виховної роботи класного керівника та планом роботи школи;
- відвідувати уроки та виховні заходи, аналізувати їх за схемою;
- брати участь у підготовці та проведенні виховних заходів тощо.

Подібна ситуація склалася й у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка та інших закладах вищої освіти.

Важливим нині є питання наближення студента-практиканта до учнівського колективу, залучення його до активної участі в освітньому процесі початкової школи на засадах діяльнісного підходу, з огляду на ідеї концепції НУШ. Це своєю чергою потребує тривалого перебування студента в школі.

У 2011 р. вперше чітку вказівку на впровадження діяльнісного підходу в освіту було надано в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти (*затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392*). У ньому сказано, що діяльнісний підхід є самостійним і рівноцінним із компетентнісним і особистісно зорієнтованим підходами [4].

У 2016 р. ідеї діяльнісного підходу знайшли відображення в професійному стандарті вчителя початкових класів закладів середньої освіти [5, с. 24].

Відповідно до затвердженого професійного стандарту вчителя початкових класів закладів середньої освіти (Наказ Міністерства соціалістики № 1143 від 10.08.2018 р.), педагог має такі функції: планування і здійснення освітнього процесу; забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі та родині; створення освітнього середовища; рефлексія та професійний саморозвиток; проведення педагогічних досліджень; надання методичної допомоги колегам із питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу загальної середньої освіти; узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті; оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти. Для кожної функції конкретизовано професійні компетентності, знання, вміння та навички, якими має володіти педагог. Зазначена також інформація про предмети та засоби праці вчителя.

В оновлених навчальних програмах для початкової школи (2017 р.) змінився акцент із оволодіння знаннями на вміння ними користуватися:

- домінування діяльнісних результатів (учень/учениця обчислює, спостерігає, аналізує, моделює, досліджує, трансформує, фотографує, працює в групі і т.д.) над знаннями, фактологічними (учень/учениця знає або розуміє);
- зростання чисельності й варіативності діяльнісних форм організації освітнього процесу: екскурсій, демонстрацій, практичних робіт і практичних завдань, дослідницьких і лабораторних практикумів, організації спостережень, мініпроектів тощо.

З орієнтацією на Стандарт ЗВО може якісно підготувати вчителів до роботи в школі безперервна навчальна практика, спрямована на втілення та реалізацію ідей діяльнісного підходу, концепції НУШ і стандарту вчителя початкових класів закладів середньої освіти.

Саме тому актуальним, на наш погляд, є звернення до історичних напрацювань в організації педагогічної практики, зокрема до безвідривної суспільно-педагогічної практики з виховної роботи, яка з 70-х років ХХ ст. проводилася на І–ІІ (ІІІ) курсах паралельно з вивченням предметів психолого-педагогічного циклу. Через практику на громадських засадах розпочиналося залучення студентів до самостійної педагогічної діяльності. Серед основних завдань цього виду практики було формування в студентів уже з першого року навчання, умінь і навичок проведення багатогранної позакласної та позашкільної виховної роботи. Для проходження безвідривної суспільно-педагогічної практики студенти невеликими бригадами по 2–3 особи закріплювалися за окремими класами та групами продовженого дня. Студенту-практиканту необхідно було не менше одного разу на тиждень протягом навчального року відвідати свій клас або групу продовженого дня з метою проведення роботи відповідно до індивідуального плану роботи [6, с. 25].

Під час цієї практики студенти виконували різноманітну роботу:

- виконували обов'язки помічника вчителя, класного керівника й вихователя, керівника гуртка, спортивної секції тощо;
- надавали допомогу вчителю, класному керівникові чи вихователю у підготовці й проведенні різноманітної позакласної виховної роботи, бесід, організації перегляду кінофільмів, обговоренні прочитаних книг, екскурсій, вечорів і ранків, суспільно корисної праці тощо;
- організовували проведення з учнями різних ігор, змагань тощо [7].

Отже, аналізуючи програми безвідривної суспільно-педагогічної практики, зазначимо, що вона передбачала формування у студентів умінь

працювати з колективом, керувати ним, встановлювати правильні взаємини з учителями, дітьми, підтримувати з ними постійні контакти та здійснювати індивідуальний підхід у процесі виховної роботи. Усе це ставало основою розвитку важливих умінь, без яких не можна обійтися майбутньому вчителю.

Освітньо-професійною програмою «Початкова школа» передбачено здобуття майбутнім учителем початкових класів фундаментальних та професійно орієнтованих знань та вмінь, здатність успішно здійснювати професійну діяльність в освітній галузі. Варто зауважити, що згідно з Концепцією розвитку педагогічної освіти України, затвердженою Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776, обов'язковою складовою частиною освітнього процесу підготовки здобувача вищої освіти педагогічної професії є безперервна педагогічна практика. Для виконання цього ключового завдання обсяг практичної підготовки має становити не менше 30 кредитів ЄКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм і не менше 30 кредитів (включно з магістерським дослідженням) у межах обов'язкової частини магістерських програм. Нині частка практичної підготовки здобувачів вищої освіти в НДУ імені Миколи Гоголя на бакалавраті становить 18–24 кредити.

Створити сприятливі умови для розвитку цілеспрямованої систематичної науково-дослідної діяльності здобувача вищої педагогічної освіти, спонукати його до активності, творчості, орієнтувати на індивідуальний стиль педагогічної майстерності можна за умов педагогічно доцільної організації пропедевтичної практики.

Таким чином, зважаючи на вище викладений матеріал, практичну підготовку майбутніх вчителів початкових класів ми пропонуємо назвати безперервною навчальною практикою та здійснювати її в три етапи.

1. *Мотиваційно-пізнавальний етап*, пропедевтичний за своїм характером, охоплює I–II (2, 3 семестр) курси навчання студентів у закладі вищої освіти. Назва етапу зумовлена тим, що для успішного формування практичних умінь сучасного вчителя необхідно, крім навчально-пізнавальної діяльності студентів, яка передбачає засвоєння знань про способи педагогічної взаємодії, ще й внутрішнє прагнення до педагогічної діяльності, а саме: професійно-ціннісні мотиви, стійкий особистий інтерес до її виконання та аналізу досягнутих результатів. Ця думка базується на дослідженнях психологів, які довели, що мотивація як система цілей, потреб, мотивів, що спонукають людину оволодівати знаннями, способами пізнання, свідомо ставитися до навчання, стимулює протікання мисленнєвих процесів, виступає джерелом активності людини, мобілізує творчі

сили особистості, виступає важливою внутрішньою умовою формування якостей особистості.

На цьому етапі ми ставимо таку мету – забезпечити мотивацію майбутніх учителів до формування практичних навичок в їх єдності з аудиторними заняттями з дисциплін педагогічного циклу під час безперервної практики.

Цей етап має такі *особливості*:

- забезпечення мотивації, пізнавального інтересу;
- систематичне й цілеспрямоване осмислення зразків педагогічної діяльності;
- поєднання елементів пізнавальної та практичної діяльності студентів;
- усвідомлення практичного значення засвоєваних знань, залежності успіху в майбутній професійній діяльності від рівня сформованості педагогічної майстерності під час неперервної практики.

Студент має навчитися складати план професійного саморозвитку; забезпечувати психологічно комфортні умови освітнього процесу; застосовувати дизайнерське проєктування, моделювання та конструювання; залучати учасників освітнього процесу до створення здоров'язбережувального та діяльнісного освітнього середовища; визначати необхідні компоненти освітнього середовища; добирати матеріали для оформлення класної кімнати; поважати особистість дитини й толерантно ставитись до неї; характеризувати роботу вчителя за планом; допомагати вчителю в організації й проведенні виховних заходів, екскурсій; допомагати в організації проєктів учителю; організовувати активні перерви; створювати стінгазети разом з учнями тощо [8; 9].

Тренувально-виконавчий етап триває протягом II курсу (4 семестр) та III курсу (5 семестр). Цей етап ґрунтується на ідеї, що формування практичних вмінь та навичок учителя формується лише під час діяльності. Тому процес засвоєння студентами знань під час аудиторних занять має доповнюватись практичною тренувально-виконавчою діяльністю в закладах середньої освіти в початковій школі.

На цьому етапі ми ставимо таку мету – включити студентів до виконання різноманітних видів діяльності вчителя на основі системи завдань і вправ, які поступово ускладнюються й забезпечують формування практичних умінь і навичок, якими має оволодіти майбутній учитель початкової школи.

Зміст етапу:

- спостереження за роботою вчителя: за використанням методів, прийомів, форм, засобів педагогічно доцільної взаємодії з учнями; за використанням особистісно-орієнтованих, інноваційних, діяльнісних та ігрових технологій навчання; за розв'язуванням певних педагогічних

задач і ситуацій. Усе це потрібно, щоб попередити помилки початкових кроків діяльності студентів, що можуть закріпитися в процесі виконання подальших завдань;

- реалізація студентами сприйнятих і осмислених форм, методів, прийомів і засобів ігрового та діяльнісного підходів; варіативне конструювання змісту і способів педагогічної взаємодії з учнями;

- введення кожного студента в різні види педагогічної діяльності. Для цього майбутнім учителям пропонується залучитися до виконання певних тренувальних вправ, завдань, розв'язання ситуацій, що спрямовані на розвиток та вдосконалення педагогічної майстерності та формування практичних умінь та навичок учителя початкової школи.

Студент має навчитися аналізувати й опрацьовувати нормативні документи з метою використання їх у майбутній професійній діяльності, аналізувати й узагальнювати результати формульованого та підсумкового оцінювання, добирати та доцільно застосовувати ігрові та діяльнісні методи для виховання, розвитку та соціалізації учнів в освітньому просторі, упроваджувати правила творчої співпраці, взаємодії, комунікації, вивчати динаміку рівня сформованості соціальних і моральних якостей учнів, проводити виховні заходи, дотримуючись плану й урахування вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, гігієни та санітарії, конкретизувати цілі професійного саморозвитку; бути готовим мислити креативно, організовувати діяльність в групах та середовищі, ефективно взаємодіяти з учнями, учителями, одногрупниками, проводити ранкові зустрічі, квести, інсценізації, брати участь у психолого-педагогічних дослідженнях, власних проєктах, вміти підводити підсумки та презентувати власну роботу [8; 9].

Рефлексивно-творчий етап охоплює навчання студентів на III курсі (6 семестр) та IV курсі (7 семестр). На цьому етапі відбувається рефлексивне ставлення студентів до процесу й результатів власної педагогічної діяльності, що виступає істотною умовою формування майстерності вчителя початкової школи.

За мету на цьому етапі ми поставили зосередження уваги студентів на змістові власних педагогічних дій із точки зору їх доцільності й відповідності конкретному педагогічному завданню.

Студент має навчитися застосовувати сучасні підходи до навчання, виховання й розвитку учнів, самостійно шукати та обробляти інформацію з різних джерел, проводити спостереження в довіллі та організувати досліди, організувати соціальні та екологічні акції; складати план виховної роботи, оцінювати стан і результати виховання й соціалізації учнів, прогнозувати можливі відхилення від мети

виховання й соціалізації окремого учня; визначати шляхи запобігання можливим відхиленням, формулювати мету виховного заходу та проводити їх у різних формах, використовувати різноманітні засоби для налагодження комунікації з батьками, залучати батьків до спільної діяльності з учнями, організації позакласних заходів, надавати рівні можливості учням для самореалізації; аналізувати й оцінювати власний рівень сформованості професійних компетентностей [8; 9].

Ці етапи обґрунтовані такими критеріями:

1) ступінь багаторівневої підготовки вчителя;

2) рівень оволодіння педагогічною майстерністю.

Висновки і пропозиції. Можемо констатувати, що процес формування практичних умінь та навичок, потрібних учителю початкової школи, повинен бути розтягнутий у часі та мати комплексний характер, адже формується цілий комплекс умінь. Щоб забезпечити ефективну практичну підготовку, потрібен спеціально організований цілісний навчальний процес (безперервна практика) в єдності виділених поступових, взаємозумовлених етапів: мотиваційно-пізнавального, тренувально-виконавчого і рефлексивно-творчого.

Пропонуємо організувати безперервну практику таким чином: із другого семестру й до сьомого студенти мають знаходитися один день на тиждень у школі й виконувати певні завдання. На першому курсі студент закріплюється за першим класом, з яким поступово переходить до другого, третього, і, зрештою, на четвертому курсі в четвертому класі проходить виробничу практику в уже добре знайомому йому класі. Вважаємо, що такий підхід до організації практики студентів дасть їм змогу комплексно ознайомитися з освітнім процесом початкової школи, з віковими та індивідуальними особливостями молодших школярів та сформувати відповідні професійні уміння й навички для майбутньої педагогічної діяльності. Вважаємо, що саме за такої організації неперервної практики студенти будуть більш умотивовані та конкурентоспроможні на ринку праці.

Список використаної літератури:

1. Підгурська В.Ю. Педагогічна практика як важлива передумова становлення майбутнього вчителя-класовода. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 68. Педагогічні науки. С. 105–108.
2. Сергійчук О., Багно Ю. Вплив євроінтеграційних освітанських реформ на сутність вищої педагогічної освіти в Україні. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2017. Випуск 56. С. 306–313.
3. Кіт Г.Г. Педагогічна практика в системі ступеневої підготовки вчителя початкових класів : навч.-метод. посібник для студентів педагогіч-

- них закладів освіти (спеціальність: початкове навчання). Вінниця, 2007. 222 с.
4. Державний стандарт базової і повної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>
 5. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
 6. Пинчук Т.Д., Чернов Ю.В., Цуканова Е.В. и др. О безотрывной общественно-педагогической практике: методические рекомендации студентам-практикантам I–II и I–III курсов. Нежин, 1983. 25 с.
 7. Педагогічна практика студентів / За ред. А.Д. Бондаря. Київ : Вища школа, 1972. 251 с.
 8. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» : Наказ Міністерства соціальної політики України № 1143 від 10.08.2018 р. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/61635/
 9. Навчальні програми для 1–4 класів : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 р. № 1272. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

Filonenko O., Bilousova N., Hordiienko T. Organization of propaedeutic teaching of future primary school teachers as a pedagogical problem

The article is devoted to the search for ways to effectively organize propaedeutic teaching practice for students of pedagogical specialties of the Free Economic Zone. It is noted that the pedagogical practice of junior students is the initial stage in the system of practical training of future teachers. The tendency to gradual collapse of some of its species is determined. In particular, this applies to propaedeutic (educational) practice. The current analysis of the curricula for the training of specialists of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 031 Primary education has shown that higher education institutions have different approaches to the organization and duration of propaedeutic practice. The study presents the approaches of scientists to the content of propaedeutic practice, as well as comparative data on the organizational structure of propaedeutic practice of training specialists of the first (bachelor's) level of higher education specialty 031 Primary education in some institutions of higher education in Ukraine. It was found that the number of tasks determined by the programs is unrealistic to perform in ten days. As a result of the research it was found out that the content of the programs of inseparable social and pedagogical practice is the formation of students' ability to work with the team; manage it; establish the right relationships with teachers, children, maintain constant contact with them and take an individual approach in the process of educational work. Short periods of practice do not provide an opportunity to develop the necessary skills and abilities to work in the future profession. It is proved that to ensure effective practical training requires a specially organized holistic learning process (continuous practice) in the unity of certain gradual, interdependent stages: motivational-cognitive, training-executive and reflexive-creative, selected on the basis of the following criteria: the degree of multilevel teacher training and the level of mastery of pedagogical skills. For each stage the purpose, features are defined, approximate tasks for students on the basis of the professional standard "The teacher of initial classes of establishment of general secondary education" and educational programs for 1–4 classes are presented. It is proposed to organize continuous practice, starting from the second semester to the seventh semester inclusive, with a gradual entry into industrial practice in the eighth semester, assigning a student to a certain class (in the first year – first class, in the second year – second, etc.) four years.

Key words: *propaedeutic practice, continuous practice, organization of practice, stages, activity approach, content.*